

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/76/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6317207645
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6317207645.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v spore žalobcu P. F., R., so sídlom v V., V. XX, C.: XX XXX XXX, proti žalovaným 1/ R. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., M. XX/XX, zastúpený X. X., nar. XX. XX. XXXX bytom P., M. XX/XX, 2/ U. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., M. XX/XX, o zaplatenie 27.083,30 EUR s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 9Csp/231/2017-113 zo dňa 28. 01. 2019 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorými žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Vo zvyšku **z o s t á v a** rozsudok okresného súdu nedotknutý.
- III. Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v rade 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 26.963,30 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 14. 02. 2017 do zaplatenia, všetko v pravidelných mesačných splátkach po 250 EUR, splatných vždy do 25. dňa v kalendárnom mesiaci počnúc právoplatnosťou rozhodnutia s tým, že v prípade omeškania s čí i len jednou splátkou sa stáva splatným celý dlh. (I. výrok). Vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol (II. výrok) a rozhodol o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 79,06 % (III. výrok).

2.1. Vychádzal zo zistenia, že strany sporu uzavreli dňa 23. 10. 2013 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX X XX, na základe ktorej žalobca poskytol 1/ žalovanému ako dlžníkovi a 2/ žalovanému ako spoludlžníkovi medziúver 26.500 EUR, ktorí sa dlžníci zaviazali splácať v 255 mesačných splátkach po 147,74 EUR, so splatnosťou prvej splátky do 15. dňa mesiaca nasledujúceho po uzavretí úverovej zmluvy a so splatnosťou nasledujúcich splátok vždy do 15. dňa v mesiaci. V zmluve bola dohodnutá doba trvania medziúveru 30 rokov a konečná splatnosť 15. 10. 2043. Celková suma, ktorú sa zaviazali uhradiť na poskytnutý medziúver bola vo výške 67.859,30 EUR.

2.2. Žalovaní sa zaviazali až do pridelenia cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 33,60 EUR.

2.3. Žalobca listom z 10. 01. 2017 upozornil žalovaných na dôvody vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ak do 31. 01. 2017 nebudú uhradené omeškané splátky vo výške 1.715,98 EUR. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru žalobca oznámil žalovaným listom zo dňa 13. 02. 2017 spolu s výzvou na doplatenie sumy 27.083,30 EUR. Dlžná suma pozostávala zo sumy poskytnutého úveru 26.500

EUR, úrokov 5.682,62 EUR, poplatkov 135 EUR, od ktorej boli odpočítané úhrady do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v sume 5.234,32 EUR. Podľa žalobcu zostávala neuhradená istina 25.442,28 EUR, neuhradené úroky 1.521,02 EUR a neuhradené poplatky 120 EUR.

3. Okresný súd posúdil právny vzťah založenú úverovou zmluvou ako spotrebiteľský, v ktorom má žalobca postavenie dodávateľa a žalovaní sú spotrebiteľia. Žalobca dohodnutú povinnosť poskytnúť peňažné prostriedky splnil. Žalovaní porušili zmluvnú povinnosť včas a riadne uhrádzať dohodnuté splátky, dostali sa do omeškania a po ich upozornení žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť k 13. 02. 2017. Okresný súd mal preukázané, že neuhradená istina úveru predstavovala sumu 25.442,28 EUR ako rozdiel medzi sumou poskytnutého medziúveru 26.500 EUR a sumou na účte stavebného sporenia 1.057,72 EUR, lebo v štádiu medziúveru mali žalovaní splácať najskôr úrok až do splnenia podmienok pre poskytnutie stavebného úveru. Žalobca má nárok na vrátenie neuhradenej istiny 25.442,28 EUR a neuhradených úrokov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v sume 1.521,02 EUR, spolu v sume 26.963,30 EUR. Žalobcovi priznal úrok z omeškania od 14. 02. 2017, t. j. odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru.

4.1. Okresný súd zamietol žalobu v časti poplatkov do zosplatnenia pohľadávky vo výške 120 EUR. V tejto časti bola žaloba odôvodnená ako poplatky za upomienky v sume 15 EUR za každú upomienku, ktoré boli uvedené vo výpise z účtu. Poplatková povinnosť nebola preukázaná dokladom o odoslaní a doručení upomienky. Poplatky nesledujú žiadny záujem spotrebiteľa, ale záujem žalobcu ako dodávateľa na úhrade jeho pohľadávok. Spoplatňovanie upomienok sumou 15 EUR je neprijateľnou podmienkou, lebo žalobca mohol spotrebiteľovi poslať neobmedzený počet upomienok a každú spoplatniť. Výška poplatku 15 EUR je neprímerane vysoká a nebola odôvodnená skutočnými nákladmi žalobcu.

4.2. Okresný súd ďalej zamietol žalobu aj v časti 6,69 % úroku z nezaplatennej sumy 25.442,28 EUR od 14. 02. 2017 do zaplatenia, lebo ide o zmluvný úrok po dátume predčasnej splatnosti úveru. Dohodnuté úroky patria veriteľovi iba do splatnosti jeho dlhu. Po vyhlásení splatnosti sa istina neúročí, lebo podstatou zmluvného úroku je odplata za užívanie finančných prostriedkov poskytnutých do lehoty splatnosti. Následne má veriteľ právo na úrok z omeškania. K predčasnému zosplatneniu peňažného záväzku došlo konaním veriteľa, ktorým dosiahol zmenu záväzku okamžitým zosplatnením celej dlžnej sumy a spotrebiteľovi vznikla povinnosť jednorazovo vrátiť sumu poskytnutého úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia.

4.3. Okresný súd umožnil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť uhradiť dlžnú sumu v mesačných splátkach po 250 EUR s prihliadnutím na ich zárobkové pomery a existenčné dôvody, ich neschopnosť vykonať úhradu dlžnej sumy, pričom navrhli uhradiť dlh v splátkach po 250 EUR mesačne.

5. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 497 Obchodného zákonníka, § 52, § 53, § 517 Občianskeho zákonníka, § 1, § 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Úspešnejšiemu žalobcovi priznal pomernú náhradu trov konania podľa § 255 ods. 2 CSP v rozsahu 79,06 %. Pri náhrade trov konania vychádzal z toho, že žalobca bol úspešný v rozsahu 89,53 % a žalovaní mali úspech v pomere 10,47 %.

6. Žalobca podal odvolanie zo dňa 05. 03. 2019 proti zamietajúcej časti žaloby a súvisiacemu výroku o trovách konania. Okresnému súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie, pretože ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka priznáva veriteľovi právo požadovať nielen vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ale zároveň úroky za úver. Po predčasnom zosplatnení úveru pretrváva stav, kedy veriteľ nedisponuje s peňažnými prostriedkami a na strane žalovaných pretrváva zvýhodnený stav bezodplatného užívania peňažných prostriedkov. Povolením úhrady dlžnej sumy v splátkach po 250 EUR mesačne pretrváva dispozícia s finančnými prostriedkami na strane žalovaných. Žalobca nemá právo na jednorazové vrátenie dlžnej sumy, čím sa dostal do horšej situácie. Poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov v obdobnej veci, ktorými bolo banke priznané právo na zaplatenie zmluvného úroku do zaplatenia sumy celého úveru. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaným v rade 1/ a 2/ uloží povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi aj 6,69 % ročný úrok za úver zo sumy 25.442,28 EUR od 14. 02. 2017 do zaplatenia v lehote 3 dní a žalobcovi tiež prizná náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Žalovaní v rade 1/ a 2/ sa k odvolaniu nevyjadrili.

8. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contr. CSP) rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pretože rozhodnutie je vecne správne.

9. Okresný súd zamietol žalobu v časti 6,69 % ročných úrokov zo sumy zo sumy 25.442,28 EUR od 14. 02. 2017, t. j. odo dňa nasledujúceho po mimoriadnej splatnosti úveru, z dôvodu, že žalobca má po zosplatnení dlhu nárok na úrok z omeškania, ktorý si žaloba uplatnil a ktorý mu súd priznal. Pri zamietnutí žaloby v tejto časti okresný súd správne vychádzal z toho, že splatnosť úrokov je viazaná na záväzok dlžníkov vrátiť použité finančné prostriedky do ich splatnosti, resp. predčasnej splatnosti úveru. Okresný súd urobil správny skutkový a právny záver o tom, že žalovaní sú v postavení dlžníka zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy nemajú povinnosť po dobe splatnosti záväzku ďalej platiť zmluvne dohodnutý úrok popri úrokoch z omeškania. Po vyhlásení splatnosti úveru žalobcovi nepatrí zmluvný úrok 6,69 % ročne z istiny, lebo po splatnosti úveru dlžník v omeškaní platí úrok z omeškania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Keďže po zosplatnení úveru spotrebiteľ nemá zmluvne dohodnutý dôvod peňažné prostriedky ďalej užívať (nie je podnikateľ), niet dôvodu ani na to, aby veriteľ ďalej inkasoval zmluvné úroky, ktoré mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby peňažných prostriedkov.

10. Žalobca odôvodňoval nárok na zmluvné úroky po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru tým, že dlžník je povinný platiť úroky počas celej doby užívania peňažných prostriedkov podľa Obchodného zákonníka a že ako veriteľ nemá možnosť do reálneho vrátenia peňažných prostriedkov s nimi disponovať. Prednostné použitie ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka vylučuje možnosť použitia ustanovení Obchodného zákonníka a tiež to, aby súd priznal žalobcovi popri sebe po splatnosti dlhu zmluvný úrok aj úrok z omeškania. Právna úprava úrokov v Obchodnom zákonníku je dispozitívna a nie kogentná, ako sa mylne domnieva žalobca. Prednostné použitie ustanovení Občianskeho zákonníka chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením jeho dlhu, lebo zvyšovanie dlhu po splatnosti záväzku o úrok aj o úrok z omeškania vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany. Z uvedených dôvodov postupoval okresný súd v súlade s rozhodovacou praxou všeobecných súdov, keď zamietol ako neprípustný nárok na zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania.

11.1. Odvolací súd dodáva, že v posudzovanej veci sú predmetom sporu nároky zo splatného spotrebiteľského úveru a nie súdny prieskum záväzkov iných spotrebiteľov, preto nie je namieste argumentácia žalobcu, ktorý považuje za nelogické, aby dlžník, ktorý neplní svoje zmluvné povinnosti plnil menej ako ten, kto si plní záväzky v súlade so zmluvou o úvere. Dlžník, ktorý si plní zmluvné záväzky platí len jeden, dohodnutý zmluvný úrok, ktorého oprávnenosť nebola do splatnosti záväzku sporná ani v posudzovanej veci.

11.2. Žalobca v odvolaní poukázal na to, že súd povolil žalovaným zaplatiť dlžnú sumu v splátkach. Žalobca však ničím nespochybnil správnosť zistenia osobných a majetkových pomerov žalovaných v rade 1/, 2/, ktorí odôvodnili žiadosť o povolenie splátok a ich tvrdenia neboli do skončenia dokazovania na súde prvej inštancie sporné. Zo strany žalobcu nebolo ničím preukázané, že na strane žalovaných pretrváva zvýhodnený stav bezodplatného užívania peňažných prostriedkov. Keby žalovaní peňažnými prostriedkami potrebnými na vrátenie dlhu disponovali, nebol dôvod na určenie splatnosti dlhu v mesačných splátkach po 250 EUR a stanovenie ďalších podmienok splácania dlžnej sumy. Predpokladaná dĺžka trvania splátok je vyvážená tým, že žalobcovi patrí popri istine aj úrok z omeškania.

12. Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu v súvisiacom výroku o trovách konania na súde prvej inštancie. Vzhľadom výsledok konania vo veci samej bol záver okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania, ktoré priznal úspešnejšiemu žalobcovi v pomernej časti správny (III. výrok).

13. O nároku na náhradu trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní boli úspešní žalovaní v rade 1/ a 2/, ktorým však žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto krajský súd žalovaným náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná.

14. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovaným v rade 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 26.963,30 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 14. 02. 2017 do zaplatenia, všetko v pravidelných mesačných splátkach po 250 EUR, splatných vždy do 25. dňa v kalendárnom mesiaci počnúc právoplatnosťou rozhodnutia s tým, že v prípade omeškania s čo i len jednou splátkou sa stáva splatným celý dlh. (I. výrok) nebol odvolaním dotknutý a po doručení rozsudku okresného súdu stranám sporu nadobudol v tejto časti právoplatnosť a vykonateľnosť.

15. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).